

ความต้องการหัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

นางอังคณา สุริวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS OF FACULTY OF PHARMACY LIBRARY USERS AT MAHIDOL UNIVERSITY
FOR THAI PHARMACEUTICAL SUBJECT HEADINGS

Mrs. Aungkana Suriwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Library and Information Sciences

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491089

อังคณา สุริวรรณ : ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (NEEDS OF FACULTY OF PHARMACY LIBRARY USERS AT MAHIDOL UNIVERSITY FOR THAI PHARMACEUTICAL SUBJECT HEADINGS) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.พรณพิมล กุลบุญ, 130 หน้า.

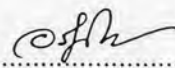
การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลในด้านประเภทของหัวเรื่อง ลักษณะทางภาษา และลักษณะการใช้ศัพท์ และปัญหาการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในการสืบค้นสารนิเทศ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องประเภทหัวเรื่องใหญ่ มีลักษณะทางภาษาเป็นคำนามผสม และมีลักษณะการใช้ศัพท์เป็นศัพท์อิสระ ปัญหาการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ในการสืบค้นสารนิเทศที่ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ประสบ 3 อันดับแรก คือ หัวเรื่องที่เป็นคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศใช้พยัญชนะและตัวสะกดแตกต่างกัน หากใช้คำใดคำหนึ่งในการสืบค้นจะทำให้ได้ผลการสืบค้นไม่ครอบคลุมสารนิเทศเรื่องเดียวกันทั้งหมด ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์การกำหนดหัวเรื่องของห้องสมุด และหัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ไม่สอดคล้องกับคำค้นของผู้ใช้ในการสืบค้นสารนิเทศ ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่แก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาในการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่อง โดยการสืบค้นต่อไปด้วยคำค้นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

จากสมมติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ 1) ผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์ประเภทหัวเรื่องใหญ่ มีลักษณะเป็นคำนามเดี่ยว และเป็นศัพท์อิสระ และ 2) ปัญหาที่ผู้ใช้ห้องสมุดประสบในระดับมาก คือ หัวเรื่องที่ห้องสมุดใช้ไม่สอดคล้องกับคำค้นของผู้ใช้ในการสืบค้นสารนิเทศ สามารถสรุปได้ว่ามีทั้งสอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผลการวิจัยที่สอดคล้องคือผู้ใช้ส่วนใหญ่ต้องการหัวเรื่องประเภทหัวเรื่องใหญ่

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

พรณพิมล กุลบุญ

ปีการศึกษา 2549

4680262922 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: SUBJECT HEADINGS / PHARMACEUTICAL SCIENCE

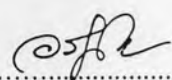
AUNGKANA SURIWAN : NEEDS OF FACULTY OF PHARMACY LIBRARY USERS AT MAHIDOL UNIVERSITY FOR THAI PHARMACEUTICAL SUBJECT HEADINGS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. PANPIMON KOONLABOON. 130 pp.

The thesis objectives are: 1) To study the needs of Faculty of Pharmacy Library users at Mahidol University for Thai pharmaceutical subject headings in their type, language usage and vocabulary characteristics and 2) to study the problems in the use of Thai pharmaceutical subject headings in their search. Samples of Faculty population are lecturers, undergraduate students, and graduate students.

The findings reveal that most of library users want main headings, compound nouns and free terms in all headings. The 3 major problems about the use of Thai pharmaceutical subject headings in their search are, in the case of translated terms, if different spellings are used, unmatched of library subject headings result. The second problem found is failure to understand library subject heading forms. The findings also include the fact that library subject headings do not match users' search terms. Most of library users resolve the problem in Thai pharmaceutical subject heading use by continuing their search with related terms.

The two hypotheses of this thesis include: 1) Most library users need Thai pharmaceutical subject headings in the form of main headings, single nouns and free terms 2) Most library users' problems in their search are the discrepancy between users' search terms and library subject headings. The research results, confirm only part of hypothesis 1) about main headings.

Department Library Science

Student's signature

Field of study Library and Information Science

Advisor's signature.....

Academic year 2006

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งคอยกระตุ้นและให้กำลังใจแก่ ผู้วิจัยเป็นอย่างดียิ่งตลอดเวลาในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ ประธาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล และ อาจารย์ดวงเนตร วงศ์ประทีป กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและตรวจแก้วิทยานิพนธ์ รวมทั้ง คณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีคุณค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอขอบคุณอาจารย์และนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย รวมถึงเจ้าหน้าที่ธุรการประจำคณะและเลขานุการทุกภาควิชา ที่ช่วยเหลือด้านข้อมูลประชากรและการติดตามแบบสอบถาม และขอขอบคุณหัวหน้าห้องสมุด ผู้ร่วมงานทุกท่านที่ให้โอกาส เวลา และความช่วยเหลือต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และขอขอบคุณสมาชิกบ้านพลอย รุ่งฟ้า รุ่งน้อง และเพื่อน ๆ ที่สนับสนุนและคอยเป็นกำลังใจในการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ ด้วยดีตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	4
สมมติฐาน.....	5
ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
บทที่ 2 ปรัชญาวรรณกรรม.....	9
การวิเคราะห์เรื่อง	9
ภาษาพรรณานี้	11
หัวเรื่อง.....	14
ความหมาย.....	14
ความสำคัญ.....	15
ประเภทของหัวเรื่อง	16
ลักษณะทางภาษา	17
คู่มือการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทย	18
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	20
ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
การรวบรวมหัวเรื่องภาษาไทยสาขาเภสัชศาสตร์	35

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	36
การทดสอบเครื่องมือวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย.....	40
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
ตอนที่ 2 ความต้องการหัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์.....	51
2.1 ความต้องการในด้านประเภทของหัวข้อเรื่อง.....	51
2.2 ความต้องการในด้านลักษณะทางภาษาของหัวข้อเรื่อง.....	60
2.3 ความต้องการในด้านลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวข้อเรื่อง.....	70
2.4 ความต้องการหัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์ในภาพรวม.....	81
ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้หัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์ในการสืบค้น	89
สารนิเทศและข้อเสนอแนะ	
3.1 ปัญหาในการใช้หัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์ในการ.....	89
สืบค้นสารนิเทศ	
3.2 วิธีการแก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาในการสืบค้นสารนิเทศ.....	95
ภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์ด้วยหัวข้อเรื่อง	
3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการกำหนดหัวข้อเรื่องภาษาไทยสาขา.....	97
ภาษาศาสตร์	
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปและอภิปราย	99
การทดสอบสมมติฐาน	111
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	111
ข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับงานวิจัยในอนาคต	113
รายการอ้างอิง.....	114
ภาคผนวก.....	119
แบบสอบถาม.....	120
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	130

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
3 ตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์.....	44
4 วุฒิการศึกษาของอาจารย์.....	45
5 ภาควิชาที่อาจารย์สังกัด.....	46
6 ประสบการณ์การสอนของอาจารย์.....	47
7 ชั้นปีที่ศึกษาของนักศึกษา.....	48
8 จำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจำแนกตามสาขาวิชา.....	50
9 ความต้องการในด้านประเภทของหัวเรื่อง.....	53
10 ความต้องการในด้านประเภทของหัวเรื่องจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ.....	54
11 ความต้องการในด้านประเภทของหัวเรื่องจำแนกตามชุดหัวเรื่อง.....	55
12 ความต้องการในด้านลักษณะทางภาษาของหัวเรื่อง.....	61
13 ความต้องการในด้านลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องจำแนกตามสถานภาพของ.....	62
ผู้ตอบ	
14 ความต้องการในด้านลักษณะทางภาษาของหัวเรื่องจำแนกตามชุดหัวเรื่อง.....	65
15 ความต้องการในด้านลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวเรื่อง.....	72
16 ความต้องการในด้านลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวเรื่องจำแนกตามสถานภาพของ.....	73
ผู้ตอบ	
17 ความต้องการในด้านลักษณะการใช้ศัพท์ของหัวเรื่องจำแนกตามชุดหัวเรื่อง.....	76
18 ความต้องการหัวเรื่องภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์ในภาพรวม.....	82
19 ความต้องการหัวเรื่องในภาพรวมจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ.....	84
20 ความต้องการหัวเรื่องในภาพรวมจำแนกตามชุดหัวเรื่อง.....	86
21 ปัญหาและระดับของปัญหาในการใช้หัวเรื่องภาษาไทยสาขาภาษาศาสตร์ในการ.....	92
สืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่องจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบ	
22 วิธีการแก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาในการสืบค้นสารนิเทศด้วยหัวเรื่องจำแนกตาม.....	96
ตามสถานภาพของผู้ตอบ	